

**Äldreförvaltningen***Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR)***Protokoll nr 7 fört vid sammanträde för kommunstyrelsens pensionärsråd den 13/9
2016, kl. 10.00-13.10**

Justerat den 15/9 2016

Lars Wettergren
OrdförandeBirgitta Borg
Vice ordförande**Närvarande:**Ordförande
Vice ordförandeLars Wettergren (PRO)
Birgitta Borg (SPF Seniorerna)

Ledamöter

Per Hansson (PRO)
Anita Jonsson (PRO)
Eva Jacobsson (PRO)
Olle Eriksson (SPF Seniorerna)
Christina Folke (SPF Seniorerna)
Barbro Ottosson (SKPF)
Kerstin Svenson (SPRF)

Ersättare

Donald Monvall (PRO)
Harry Vikner (PRO)
Ulla Wihlman (PRO)
Gunnel Färm (PRO)
Lena Hedquist (SPF Seniorerna)
Anders Lidbeck (SPF Seniorerna)
Christina Teiner (SPF Seniorerna)
Anders Rehnström (SKPF)
Kerstin Rosenkvist Hedler (SPRF)

Adjungerad

-

Förhinder:

-

Tjänstgörande ersättare: -**Närvarande tjänstemän:**Direktören Ann-Christine Hansson, avdelningscheferna Annmarie Ståhl och Raili Karlsson,
inspektören Erika Rödenhake samt KPR:s sekreterare Nima Andacheh.

1. Besök av äldreborgarrådet Clara Lindblom

Äldreborgarrådet hälsas välkommen och inleder därefter med en föredragning av stadens äldreboendeutredning. Hon talar bl.a. om utveckling av bostadsanpassning och idéer om framtida boendeformer. Hon svarar också på rådets frågor.

2. Genomgång av närvaro

Sekreteraren noterar närvaro.

3. Val av protokolljusterare

Vice ordföranden Birgitta Borg utses att tillsammans med ordföranden Lars Wettergren justera dagens protokoll.

4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Rådet väljer att godkänna dagordningen med följande tillägg:

- a) Frågan om KPR:s hemställan att äldrenämnden verkar för att staden anlitar Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum för att genomföra en studie gällande stadens omsorgstagare läggs till som en övrig fråga under punkt 12.
- b) Frågan om rådets hemställan att äldrenämnden startar ett arbete för att få till stånd ett ändrat handhavande av prövning av omsorg läggs till som en övrig fråga under punkt 12.
- c) Frågan om KPR:s sammanträdestider under år 2017 läggs till som en övrig fråga under punkt 12.
- d) Frågan om kallelser till referensgrupperna Stöd och service samt Förfrågningsunderlag gällande upphandling av hemtjänst läggs till som en övrig fråga under punkt 12.

5. Anmälan av protokolljustering KPR 2016-08-02

Anmälan läggs till handlingarna.

6. Anmälan av protokolljustering KPR 6/2016-06-07

Anmälan läggs till handlingarna.

7. Anmälan av protokolljustering ÄN 6/2016-06-14

KPR tar del av anmälan och lämnar följande yttrande:

”I protokollet under § 23 Anmälan av KPR:s yttrande över remissen ’Rapport om utveckling av hemtjänsten’ (dnr 150-464/2016) står det att ärendet utgår med anledning av att det saknas yttrande från KPR över den remissen.

Rådet vill med anledning av det ovanstående ange att rådet avgett särskilt yttrande över remissen i protokoll nr 3 2016, sid. 4.”

8. Genomgång av ärenden till äldrenämnden den 20 september 2016

§7 Tertialrapport 2 för äldrenämnden för år 2016

Dnr 122-641/2016

Efter årets två första tertial bedömer äldreförvaltningen att de mål, aktiviteter och indikatorer som framgår av verksamhetsplanen i huvudsak kommer att uppnås och genomföras under året. Det ekonomiska läget ser sammantaget stabilt ut. Prognosen för året är ett överskott om 1,0 mnkr. Överskottet avser minskade kostnader för utveckling av hemtjänst om 0,5 mnkr, centralupphandling av vård- och omsorgsboenden om 0,2 mnkr samt minskade kostnader för medel avsatta för oförutsedda kostnader om 0,3 mnkr.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§8 Svar på remiss av SOU 2016:15 "Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling"

Dnr 150-633/2016

Denna utredning har haft två uppdrag, dels att utreda förutsättningarna för en svensk ratifikation av Internationella arbetsorganisationens (ILO) konvention nr 94, dels göra en internationell jämförelse av användningen av sociala villkor vid offentlig upphandling.

Utredningens bedömning är att 2014 års upphandlingsdirektiv inte utför ett hinder för att Sverige ska kunna ratificera konventionen.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§9 Svar på remiss Motion om äldreomsorg efter behov – från Dennis Wedin (M)

Dnr 150-520/2016

Äldreförvaltningen ger genom skrivelsen svar på Dennis Wedin (M) motion om äldreomsorg efter behov.

Det finns idag goda förutsättningar att uppnå en likställig biståndshandläggning genom bland annat de övergripande riktlinjerna för biståndsbedömning.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§10 Svar på remiss Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad

Dnr 150-556/2016

Kommunfullmäktige beslöt i budget 2016 att ta fram en strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad och Internet of Things, IoT (sakernas internet). Stadsledningskontoret har genom avdelningen för digital utveckling utarbetat ett förslag till strategi som nu är ute på remiss.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§11 Svar på remiss Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040

Dnr 150-544/2016

Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040 utgör riktlinje för de klimatrelaterade målen i stadens miljöprogram 2016-2019 och för målet om fossilbränslefritt 2040. Strategin är uppdelad efter miljöprogrammets målområden: Hållbar energianvändning, miljöanpassade transporter och resurseffektiva kretslopp. Strategin identifierar utmaningar och nödvändiga insatser och fördelar även genomförandeansvaret för dessa målområden.

KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:

"Staden ska kräva att även privata utförare inom hemtjänsten ska använda miljöanpassade bilar."

§12 Svar på remiss av KSL rekommendation att anta "Samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå"

Dnr 150-561/2016

Kommunförbundet i Stockholms län har tagit fram ett förslag på en modell för samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå. Förslaget innefattar fyra delar.

1. En avsiktsförklaring som tar fram en gemensam vision och fastställer former för samverkan
2. Mall för lokala samverkansavtal
3. Forum för erfarenhetsutbyte där KSL kallar till möte 1 ggr/år
4. Gemensam uppföljning av insatserna med hjälp av en enkät som KSL administrerar.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§13 Svar på remiss av Strategi och riktlinjer för hantering av fordon för kommunkoncernen Stockholms stad

Dnr 150-575/2016

Kommunfullmäktige beslutade 2015-11-02 (Dnr 129-1408/2015) att ge miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att i samråd med stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB utarbeta ett förslag till en långsiktig strategi för hantering av fordon för kommunkoncernen Stockholms stad.

Målet med strategin är att Stockholm stad ska ha en fordonsflotta som strävar mot tre av grundpelarna i Vision 2040, "Ett klimatsmart Stockholm, ett ekonomiskt hållbart Stockholm samt ett demokratiskt hållbart Stockholm."

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§14 Svar på remiss Internationell strategi för Stockholms stad

Dnr 150-562/2016

Stadsledningskontoret har tagit fram ett förslag på en internationell strategi, som ska ersätta stadens övergripande mål, inriktning och riktlinjer för internationellt arbete (Dnr 006-1137/2007). Den internationella strategin föreslås vara kommunkoncernövergripande och därmed innefatta stadens alla nämnder och bolag.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§15 Kartläggning av brukarnas möjlighet att påverka maten och måltiden på vård- och omsorgsboenden

Dnr 430-416/2016

Screeningen genomfördes oanmält på 28 vård- och omsorgsboenden inom samtliga stadsdelar och regiformer. Syftet med screeningen var att kartlägga brukarnas möjlighet att påverka maten och måltiden på vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad. Kartläggningen genomfördes i form av observationer och intervjuer med brukare, personal och ledning.

Det sammantagna resultatet från screeningen visade att ledning och personal i högre utsträckning än brukarna svarade att brukarna har möjlighet att påverka maten och måltiden. Brukarna kunde framförallt påverka genom att välja mellan olika maträtter samt välja måltidsdryck. Vid observation av måltiden noterades att utbudet av mat och dryck varierade i de olika verksamheterna.

KPR tar del av ärendet och lämnar följande yttrande:

”Pensionärernas måltider på äldreboendena har undersökts av äldreförvaltningen vid oanmällda besök.

Måltiden är en mycket viktig del av många äldres liv och vardag och måste ges en större vikt i äldreomsorgen.

KPR föreslår att rapporten överlämnas till berörda inom äldreomsorgen, med förslag att utveckla brukarsamråd och serveringsformer, samt att ett arbete påbörjas för att förtydliga föreskrifter och upphandlingsvillkor.

Även måltidens former och innehåll hos brukarna inom hemtjänsten behöver granskas.”

§16 Sammanställning över ej verkställda beslut enlig 4 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) för kvartal 2 2016

Dnr 410-581/2016

Från och med 1 juli 2006 är kommunerna enligt socialtjänstlagen (SoL) 16 kap. 6 f-h § skyldiga att anmäla alla gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som inte verkställts inom tre månader. De rapporterade besluten ska varje kvartal redovisas i en statistikrapport till kommunfullmäktige.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§17 Upphandling av larmmottagningsprogram för Stockholms trygghetsjour

Dnr 240-545/2016

Stockholms Trygghetsjour har sedan 2010 ett funktionsavtal avseende larmmottagningsprogram med företaget Tunstall. Nuvarande avtal upphör 2017-12-31 och ett nytt larmmottagningsprogram behöver upphandlas.

Med larmmottagningsprogram avses den programvara till dator som är nödvändig att registrera trygghetlarm, besvara larmanrop, inspelning, samt registrering (logg) av all teknikfunktion för trygghetslarm.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§18 Tilldelning i förnyad konkurrensutsättning från ramavtalet "Utrednings- och prognostjänster samt verksamhetsstatistik, delområde B1"

Dnr 242-579/2016

Den förnyade konkurrensutsättningen avser löpande utvärdering av projektet Stockholm Digital Care. Syftet med detta avrop är att upphandla utvärderare av Stockholm Digital Care för perioden från avtalets tecknande till och med 11 september 2017, om parterna är överens kan kontraktet förlängas på samma villkor i tre år, till och med 11 september 2020, då projektet går in i sin avslutsfas.

Vid anbudstidens utgång hade ett anbud inkommit. Anbudet uppfyllde alla krav och Ramböll Management Consulting AB, organisationsnummer 556610-4724 har tilldelats kontraktet.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§19 Sammanträdestider 2017 för äldre nämnden

Dnr 111-632/2016

Äldreförvaltningen föreslår att nämnden fastställer följande sammanträdesdatum för år 2017:

24 januari
21 februari
21 mars
25 april
23 maj
20 juni
19 september
24 oktober
21 november
14 december

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§20 Demenskompetens i Stockholms stad- kvalitetsmärkning, pilotstudie 2016

Dnr 330-560/2016

En utbildningsmodell för kvalitetsmärkning av demenskompetens genomförs i fyra steg under hösten 2016 och våren 2017. Modellen prövas i en pilotstudie där en stadsdel deltar med fem verksamheter i egen regi. Satsningen ska utvärderas och därefter fattas beslut om utbildningsmodellen ska spridas i övriga staden. Finansiering av pilotstudien och utvärderingen sker genom beviljade medel från stadens kompetensutvecklingsatsning.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§21 Utveckling inom demensområdet - specialiserade hemtjänstgrupper och multiprofessionella team år 2016

Dnr 340-44/2016

I Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom (2010) är *personcentrerad vård och omsorg* den starkaste rekommendationen. En annan rekommendation är att bedriva multiprofessionellt arbete som syftar till kontinuitet i vården och omsorgen samt att underlätta bedömningar som kräver flera perspektiv eller kompetenser.

Ett led i arbetet med att utveckla ett multiprofessionellt arbetssätt och specialiserade hemtjänstgrupper med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt är att öka kompetensen kring bemötande av personer med demenssjukdom samt att utveckla och hitta nya arbetsmetoder. Samverkan med den äldre i fokus är den röda tråden.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§22 Redovisning av insatser gällande utveckling av anhörigstöd

Dnr 540-629/2016

Under året har äldreförvaltningen i dialog med stadens anhörigkonsulenter genomfört insatser för att stärka och utveckla anhörigstödet. Detta med utgångspunkt i Stockholm stads program för anhörigstöd. Anhörigkonsulenternas roller och förutsättningar skiljer sig åt över staden. Likställigheten mellan stadsdelarna kan förbättras. Det är därför av vikt att en samordnad spridning om anhörigkonsulentens roll och funktion sker över hela staden. Äldreförvaltningen och socialförvaltningen bör finna en gemensam väg för en sådan informationsspridning.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§23 Anmälan av kontorsyttrande angående remissen av Boverkets rapport 2014:38

Översyn av lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m.

Dnr 150-634/2016

I maj 2015 remitterade Socialdepartementet ut Boverkets rapport "Översyn av lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m.(Rapport 2014:38). Socialdepartementet har nu skickat en kompletterande promemoria till Boverkets rapport på remiss med vissa ändringar av de förslag som lämnades i rapporten. De paragrafer som särskilt berörs och som remissinstanserna ska lämna synpunkter på är 3 och 11 §§ som berör vem som ska vara sökande till bostadsanpassningsbidrag och ägarens medgivande.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§24 Anmälan av en rapport från Äldrecentrum "Idéburen äldreomsorg i Stockholms stad"

Dnr 730-563/2016

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum har på uppdrag av äldreförvaltningen i Stockholms stad genomfört en studie vars syfte är att ringa in det specifika med idéburen äldreomsorg och vilka förutsättningar den sektorn har.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

§25 Anmälan av ekonomisk månadsrapport med årsprognos juli 2016
Dnr 122-420/2016

Det ekonomiska läget ser sammanfattningsvis stabilt ut. Prognosen för året är 225,8 mnkr i kostnader och 56,5 mnkr i intäkter, vilket innebär ett netto om 169,3 mnkr eller ett nollresultat.

KPR tar del av ärendet och lägger det till handlingarna.

9. Behandling m.m. av remissen Förslag till Program för stöd till anhöriga 2017-2020
KS Dnr 125-1054/2016

Rådet fattar beslut att avge remissvar i enlighet med bilaga 1.

10. Förvaltningschefens information

- Avdelningschefen Karin Ekdahl Wästberg är tjänstledig t.o.m. juni 2018 för att vara utredare i den statliga utredningen: Tillit i styrningen, dir. 2016:51.
- KPR:s halvdagsseminarium kommer att äga rum den 18/11 2016 på eftermiddagen. Kallelse m.m. kommer att skickas till rådet inom kort.

11. Genomgång av KPR:s balanslista över rådets frågor till förvaltningen

Rådet konstaterar att samtliga frågor på balanslistan har besvarats.

12. Övriga frågor

- a) Frågan om KPR:s hemställan att äldre nämnden verkar för att staden anlitar Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum för att genomföra en studie gällande stadens omsorgstagare läggs till som en övrig fråga under punkt 12.

KPR anför följande:

”Stiftelsen Äldrecentrum medverkar i en stor nationell studie- SNAC(the Swedish National Study on Aging and Care) avseende åldrandet, hälsan och funktionsförmågan samt tilldelningen av vård och omsorg för äldre personer. I Stockholm insamlas data för personer boende på Kungsholmen och Essingeöarna. Alla biståndsbeslut inom stadsdelen registreras.

År 2009 genomfördes i samtliga stadsdelar i staden en tvärsnittsregistrering av alla omsorgstagare med en starkt förenklad SNAC-metodik. Denna undersökning utfördes inom loppet av ett halvt år. Den gav många intressanta och viktiga resultat. Det framkom bl.a. att det var stora skillnader mellan stadsdelarna i beviljade hemtjänstinsatser i förhållande till behov. Utnyttjande av servicehus och vård- och omsorgsboende skilde också i grad. Vidare framkom stora skillnader i tilldelningen av äldreomsorg mellan inner- och ytterstadsdelar och mellan invandrartäta stadsdelar och övriga.

Det har nu gått mer än sex år sedan den studien genomfördes. Mot bakgrund av de viktiga och intressanta resultaten är det enligt KPR angeläget att nu upprepa undersökningen för att kunna

se om de slutsatser som då kunde dras fortfarande gäller och om nya förhållanden av vikt kan observeras.

KPR hemställer att Äldrenämnden verkar för att staden anlitar Stiftelsen Äldrecentrum för att genomföra en ny studie i frågan.”

– Förvaltningen återkommer med svar på rådets hemställan snarast möjligt.

b) Frågan om rådets hemställan att äldrenämnden startar ett arbete för att få till stånd ett ändrat handhavande av prövning av omsorg läggs till som en övrig fråga under punkt 12.

KPR anför följande:

”Vid KPR:s möte med Kommunstyrelsen påtalades att regeln, som innebär att vård- och omsorgsboende endast beviljas när kostnaden för hemtjänst blir högre än särskilt boende, ger felaktiga signaler till biståndshandläggarna. Hänsyn tas endast till kommunens kostnader för hemtjänst, men kostnader för hemsjukvård inkluderas ej. Ej heller görs någon skillnad mellan servicehus och vård- och omsorgsboende. KPR anser att kostnadsbilderna ska tydligt redovisas i alla komponenter och reglerna ändras, i väntan på att KF:s uttalande inför budget 2015, att alla som är äldre än 85 år ska få ett tryggt biståndsbedömt boende, genomförs.

KPR hemställer att Äldrenämnden startar ett arbete för att få till stånd ett ändrat handhavande av prövning av omsorg.”

– Förvaltningen återkommer med svar på rådets hemställan snarast möjligt.

c) Frågan om KPR:s sammanträdestider under år 2017 läggs till som en övrig fråga under punkt 12.

KPR anför följande:

”Av §19 Sammanträdestider 2017 för äldrenämnden framgår att äldreförvaltningen föreslår att nämnden fastställer följande sammanträdesdatum för år 2017:

24 januari
21 februari
21 mars
25 april
23 maj
20 juni
19 september
24 oktober
21 november
14 december

Rådet fattar beslut att rådets sammanträden för år 2017 ska äga rum en vecka före äldrenämndens sammanträden.”

– Förvaltningen ordnar med bokning lokaler för rådets sammanträden under år 2017.

d) Frågan om kallelser till referensgrupperna Stöd och service samt Förfrågningsunderlag gällande upphandling av hemtjänst läggs till en som en övrig fråga under punkt 12.
KPR anför följande:

”Förvaltningen har ännu inte kallat till några möten med ovannämnda referensgrupper.”

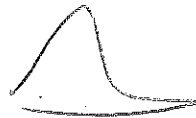
– Förvaltningen kommer att ombesörja detta snarast möjligt.

Vid protokollet



Nima Andacheh

Sekreterare för kommunstyrelsens pensionärsråd



Till
Kommunstyrelsen i Stockholm

Remiss om Förslag till Program för stöd till anhöriga 2017-2020

Remiss från Kommunstyrelsen, diarienummer KS Dnr 125-1054/2016

KPR (Kommunstyrelsens Pensionärsråd) lämnar följande remissvar.

Lars Wettergren
Ordförande

Birgitta Borg
Vice ordförande

Sammanfattning

KPR vill understryka vikten av att alltid informera om att alla insatser som görs av anhöriga vilar på frivillig grund med möjlighet att frånsäga sig ansvaret. För att arbeta preventivt gentemot anhörigvårdare krävs att avlastning finns med från början i form av t ex avlösning i hemmet eller möjlighet till annat boende. För ett reellt anhörigperspektiv med tydlig delaktighet och inflytande måste också representanter för anhöriggrupper involveras på alla nivåer i framtagna och utvärdering av program och inte enbart som anhörig i det direkta utförandet av insatser.

Inledning

Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2017-2020 är tänkt att fungera som en övergripande vägledning för socialtjänsten i syfte att uppnå visionen om "Ett Stockholm för alla", här med fokus på anhörigas rättigheter. Programmet syftar till att alla anhöriga ska ges möjlighet till delaktighet och inflytande samt få likvärdiga insatser oavsett var i Stockholm de bor.

Programmet har tagits fram av äldreförvaltningen i samarbete med socialförvaltningen. Referensgrupp har utgjorts av anhörigkonsulenter. En löpande uppföljning av anhörigstödet ska ske årligen i respektive stadsdelsnämnd medan programmet i sin helhet ska utvärderas år 2019.

Programmet ska utgöra ett styrdokument för äldrenämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna. Inom programmet ska finnas en preventiv ansats i stödet för anhöriga för att förebygga psykisk och/eller fysisk ohälsa hos den anhörige.

Professionsperspektiv i stället för anhörigperspektiv

KPR finner det anmärkningsvärt att inga representanter för anhöriggrupper har deltagit i referensgruppens arbete. Referensgruppen har istället utgjorts av anhörigkonsulenter men anhörigkonsulenternas roll har inte definierats i programförslaget.

I programförslaget anges bland annat att den vård och det stöd som ges har gjort att utvecklingen går mot att allt fler får möjlighet att vårdas hemma vilket gör att anhöriga fått ett utökat ansvar. Socialstyrelsen skriver dock i en rapport (Slutrapport 2014. *Stöd till personer som vårdar och stödjer närstående*) att "många anhöriga tar på sig ett större ansvar än de egentligen vill på grund av brister i vården och omsorgen". Här finns således olika uppfattningar.

Trots tal om delaktighet och anhörigperspektiv finns ett genomgående professionellt perspektiv i programförslaget. Som exempel skrivs i programmet under rubriken "Anhörigas delaktighet och inflytande" att anhörigas synpunkter ska dokumenteras "under förutsättning att de bedöms vara väsentliga och ändamålsenliga i förhållande till vad saken gäller". Av vem och hur ska det bedömas?

På flera ställen i programförslaget står också att den närståendes vilja ska styra angående delaktighet från anhörig. Här bortser man helt från dem som inte har möjlighet att ta egen ställning, t ex vid demenssjukdom. Hur ska det hanteras?

Under rubriken Kvalitet står att "Ansvaret för att samordna insatserna mellan huvudmän inte ska ligga på den anhöriga" Det är ett viktigt påpekande men KPR saknar i programmet ett uttalande om att alla insatser från anhörigas vilar på frivillig grund (Socialstyrelsen 2016-7-3,

Stöd till anhöriga). Det är den anhörige som själv ska avgöra hur stora insatser hen vill göra för den närstående.

Socialstyrelsen skriver i sin slutrapport från 2014 att det bästa anhörigstödet är en god vård och omsorg. Myndigheten för vårdanalys tar i en rapport (2015:8) också upp detta. De drar här slutsatsen att då närståendevårdare i större utsträckning än andra lider av ohälsa underskattas förmodligen värdet av vård- och omsorgsboende. Därav följer att möjligheterna till en sådan avlastning borde utökas.

KPR anser att det är en brist att representanter för anhöriggrupper inte har medverkat i framtagningsprocessen av programförslaget om stöd till anhöriga 2017-2020. KPR förutsätter att SPR involveras i den löpande uppföljningen av programmet liksom KPR för utvärderingen av programmet i sin helhet.